

بررسی سفر قهرمان در رمان جایی که کوه بوسه

می زند بر ماه نوشته ی گریس لین

با رویکرد سفر قهرمان جوزف کمبل

ناهید امانی^۱ (دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی دانشکده زبان و ادبیات

انگلیسی واحد کرج)

دکتر ایوب دبیری^۲ (استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد ابهر)

---

^۱- sh.nahid.amani@gmail.com

^۲- a_dabiri83@yahoo.com

چکیده

ادبیات کودک و نوجوان در سال های اخیر بسیار مورد توجه قرار گرفته است. به طوری که می توان رمان های کودک و نوجوان را به عنوان روایات های اسطوره ای معاصر در نظر گرفت که معمولاً قهرمانان آنان جویندگانی در سفر هستند. بنابراین مفاهیمی همچون قهرمان، سفر قهرمان و شکل گیری شخصیت قهرمان در سفر مورد توجه محققان جهان قرار گرفته است. در میان محققان می توان به جوزف کمبل اشاره کرد. او به بیان نظریه تک اسطوره و تدوین ساختار سفر قهرمان طی سفر می پردازد. هدف از مطالعه حاضر، تحلیل سفر قهرمان و بررسی این موضوع است که چگونه مراحل سفر قهرمان باعث تکامل شخصیت قهرمان طی سفر می شود. به عبارت دیگر این تحقیق نشان می دهد که گریس لین ساختار و عناصر روایت اسطوره ای کمبل را در رمان جایی که کوه بوسه می زند بر ماه دنبال می کند. همچنین محقق به بیان این مساله می پردازد که چگونه قهرمان پس از عبور از خوان های سفر، به هدف سفر خود که بلوغ فکری و کمال است می رسد.

کلید واژه ها: ادبیات کودک و نوجوان، تک اسطوره، جوزف کمبل، سفر قهرمان، قهرمان، گریس لین.

۱. مقدمه

مطالعه حاضر بر الگوی سفر و روند تکامل شخصیت قهرمان طی سفر وی بر اساس طرح سفر قهرمان کمبل در رمان *جایی که کوه بوسه می زند* بر ماه^۳ تمرکز دارد. رمان مورد مطالعه نوشته ی خانم گریس لین، رمانی برای نوجوانان می باشد. بطور کلی تمایز رمان کودک و نوجوان با رمان بزرگسالان در فرم، ریشه ووظیفه آن ها می باشد. اما از آنجایی که هر دو نوع رمان دارای یکسری اهداف هستند پس تفاوت کلی بین دو رمان کودک و نوجوان و رمان بزرگسالان وجود ندارد. همان طور که لوکنز^۴ می گوید: ادبیات کودک و نوجوان مثل ادبیات بزرگسالان دارای وظایف مشخصی است. ادبیات کودک و نوجوان نیز مانند ادبیات بزرگسالان، دارای دو وظیفه بسیار مهم، لذت بخشی و بالا بردن سطح شعورخواننده است (لوکنز، ۱۹۹۹: ۹). شاید بزرگ ترین اختلاف بین این دو نوع رمان در پیچیدگی اثر و فرم آن می باشد که این از تجربه کم کودکان سرچشمه می گیرد بنابر این می توان گفت که موضوع داستانهای کودک و نوجوان در زبان و فرم ساده هستند.

در رمان *جایی که کوه بوسه می زند* بر ماه یک داستان ماجراجویی فانتزی است. مثل تمام انواع روایات کودک و نوجوان، رمان های ماجراجویی فانتزی به بررسی ماجراجویی قهرمان داستان می پردازد. قهرمانان در این داستان ها معمولاً جوان، معصوم و تنها هستند. قهرمانان در این داستان ها باید سفری را پشت سر گذارند و به مبارزه با نا برابری ها بپردازند و راه بهتر زندگی کردن را فرا گیرند. سفر یکی از ارکان مهم پیشرفت و خود سازی قهرمان در داستان ها می باشد. در بسیاری از داستان های ماجرا جویی قهرمان یا شخصیت اصلی، افراد جدا افتاده از زندگی معمولی خود هستند که باید آزمون های را پشت سر گذارند و بعد از این آزمون ها قهرمانان به افرادی پخته تر و با تجربه تر تبدیل می شوند و با کوله باری از تجربه به خانه و کاشانه خود بر می گردند. الگوی یک چنین سفر ما جراجویانه ای به آسانی در رمان های ماجراجویانه فانتزی دیده می شود. همچنین رمان، *جایی که کوه بوسه می زند* بر ماه نیز از

³ - *Where the Mountain Meets the Moon* (2007)

این کتاب در سال ۱۳۹۱ توسط پروین علی پور با عنوان *جایی که کوه بوسه می زند* بر ماه به فارسی ترجمه و توسط انتشارات افق به چاپ رسیده است. مطالعه حاضر بر اساس چاپ سوم ترجمه اثر می باشد.

⁴ - Rebecca J. A Lukens

این قاعده مستثنی نمی باشد. بنا بر آنچه که گفته شد این تحقیق به بررسی سفر قهرمان در رمان جایی که کوه بوسه می زند بر ماه نوشته گریس لین می پردازد.

۲. پیشینه پژوهش

تا آنجایی که محقق می داند با توجه به معروفیت روزافزون گریس لین در حوزه ادبیات کودک و نوجوان، به دلیل نو بودن آثار گریس لین مطالعات و تحقیقات جامع و عمیقی روی آثار وی صورت نگرفته و تنها چند منتقد به بررسی سطحی آثار وی پرداخته اند. از جمله ی آنها مادلین بلیس^۵ (۲۰۰۹) در مقاله ای رمان جایی که کوه بوسه می زند بر ماه را با داستان *آز* مقایسه کرده است و آن را نوع دیگری از داستان جادوگر شهر *آز* دانسته و به آن عنوان، جادوگر شهر *آز* آسیایی داده است. در پایان نامه ای با عنوان "بررسی موردی آثار لین" (۲۰۰۵) چی چان^۶ به بررسی چند اثر از لین پرداخته و در نهایت آثار وی را از لحاظ درون مایه به سه دسته درون مایه چینی، درون مایه آمریکایی و درون مایه چینی-آمریکایی دسته بندی کرده است. از طرف دیگر طرح سفر قهرمان جوزف کمبل مورد توجه بسیاری از اندیشمندان و نویسندگان قرار گرفته است از جمله می توان به اثر کریستوفر وگلر^۷ با عنوان *سفر نویسنده* (۱۹۹۸) و همچنین به کتاب *کشف ساختار اسطوره ای پنجاه فیلم نوشته ی استوارت ویتبلا*^۸ (۱۹۹۷) اشاره کرد. این دو کتاب، دو اثر معروف جهانی هستند که بر مبنای سفر قهرمان و کتاب *قهرمان هزار چهره ی جوزف کمبل*^۹ نوشته شده اند. در ایران نیز بسیاری از پژوهشگران و محققان بر اساس سفر قهرمان کمبل به بررسی بعضی آثار پرداخته اند. که از آن جمله می توان به "کهن الگوی سفر قهرمان در هفت خان رستم" (۱۳۹۲) نوشته ی حمید آقاجانی و همچنین سفر قهرمان در "مثنوی

---

⁵ - Madline Blais

⁶ - wen chi chan

⁷ - Christopher Vogler

⁸ - Stuart Voytilla

⁹ - Joseph Campbell

معنوی^{۱۰} (۱۳۹۲) به قلم مریم السادات رضوی و همچنین مریم باقری نسامی مقاله‌ی با عنوان "بررسی همانندی قهرمانان اساطیری"^{۱۱} (۱۳۹۲) به چاپ رسانده است.

۳. اهمیت پژوهش، بیان مسئله و فرضیه پژوهش

همانطور که پیش تر گفته شد تحقیقات جامع‌ای روی آثار گریس لین و به ویژه رمان جایی که کوه بوسه می‌زند بر ماه به دلیل تازگی اثر و نویسنده انجام نگرفته است، پس محقق لازم دانسته که این اثر را از دیدگاه سفر قهرمان کمبل بررسی کند. در این تحقیق به بررسی تفاوت‌ها و شباهت‌های موجود بین سفر قهرمان در رمان جایی که کوه بوسه می‌زند بر ماه با الگوی سفر قهرمان کمبل پرداخته می‌شود. فرضیه بر این اساس استوار است که آثار ادبی کودک و نوجوان از جمله رمان مورد مطالعه به عنوان نمونه‌ای از ادبیات کودک و نوجوان امکان تطبیق با الگوی سفر قهرمان کمبل را دارند. تحقیق پیش رو بر اساس هدف از نوع بنیادی است و بر اساس ماهیت از نوع توصیفی تحلیلی می‌باشد و در صدد کشف واقعیت‌ها و شناخت اساطیری سفر قهرمان در رمان مورد مطالعه و به بررسی شباهت‌ها و اختلافات اثر مورد مطالعه با سفر قهرمان کمبل می‌پردازد.

۴. گریس لین و رمان جایی که کوه بوسه می‌زند بر ماه

گریس لین^{۱۰} در سال ۱۹۷۴ در امریکا متولد شد. او نویسنده و نقاش کتاب‌های کودک و نوجوان می‌باشد. آثار لین در حوزه‌ی کودک و نوجوان در امریکا و کشورهای اروپایی و آسیایی بسیار مورد توجه همگان قرار دارد. لین برنده تعدادی از جوایز کتاب کودک از جمله نیوبری برای کتاب جایی که کوه بوسه می‌زند بر ماه می‌باشد. از دیگر آثار وی سال سگ^{۱۱}، سبزیجات زشت^{۱۲}، بادبادک بازی^{۱۳} و... است.

---

^{۱۰}- Grace Lin

^{۱۱}- The Year of the Dog

^{۱۲}- The Ugly Vegetables (1999)

رمان جایی که کوه بوسه می زند برماه، داستان دخترکی به نام مین لی است که به همراه پدر و مادر خود در روستایی پای کوه بی ثمر زندگی می کنند. برطبق داستان های که پدر مین لی برای او تعریف کرده اژدهای که به همراه چهار بچه ی خود در کوه زندگی می کرده هنگامی که به خاطر ناسپاسی مردم در ماجرای آنها را از دست می دهد، مردم روستا و روستا را نفرین می کند و روستا به روستای بی ثمری تبدیل می شود. مین لی و خانواده ی او هر صبح مثل بقیه روستاییان روی زمین کار می کنند اما در آمد و محصول خوبی ندارند. در یک بعد از ظهر ماهی فروشی به روستای آنها می آید و فریاد می زند: این ماهی قرمزها خوشبختی را به خانه هایتان می آورند. مین لی که در جستجوی خوشبختی برای خانواده خود است یکی از ماه قرمزها را می خرد. بعد از آمدن پدر و مادر به خانه، مین لی مورد سرزنش مادر قرار می گیرد. این امر باعث می شود که مین لی به سمت کوه بی پایان رود و به دنبال پیر مرد ماه بگردد تا رمز خوشبختی خود و خانواده اش را از او بیاموزد...

۵. جوزف کمبل و کتاب قهرمان هزار چهره

جوزف کمبل (۱۹۸۷-۱۹۰۴) اسطوره شناس، نویسنده و سخنران امریکایی است. او بعد از دریافت مدرک ارشد خود به مطالعه اصول فلسفی اندیشمندان و متفکران بزرگی مثل نیچه، زیگموند فروید، اوتو رنک و بسیاری دیگر پرداخت. تحت تاثیر تئوری های یونگ در مورد کهن الگوها و ضمیر نا آگاه جمعی و با استفاده از آنها به مقایسه اسطوره های ملل مختلف پرداخت و نتیجه گرفت که تمام اسطوره ها یک درون مایه مشخص دارند که در هر فرهنگ و ملتی با یک مدل منحصر به فرد تکرار می شوند. ایده کمبل دارای این قابلیت است که به بررسی داستان ها و روایاتی پرداخت که قهرمانان آنان برای رسیدن به هدفی مقدس و انسانی مراحل مختلفی را می پیمایند.

۶. سفر قهرمان از دیدگاه کمبل

همان طور که گفته شد کمبل معتقد است تمام اسطوره ها در سراسر جهان تنها یک داستان را بیان می کنند و انواع مختلف از داستان ها، تنها یک داستان است. او برای سفر قهرمان خود سه مرحله در نظر می گیرد که هر کدام از این مرحله ها دارای بخشهای مختلفی می باشند.

الف) عزیمت: این بخش اولین مرحله از سفر قهرمان کمبل است که به آن تدارک سفر نیز می گویند و شامل بخش های زیر است:

۱) دعوت به آغاز سفر، ۲) رد دعوت، ۳) امدادهای غیبی، ۴) عبور از نخستین آستان، ۵) شکم نهنگ.

ب) آیین تشریف: قهرمان پس از پشت سر گذاشتن بخش عزیمت و عبور از آستانه، قدم به چشم انداز رویایی اشکال مبهم و سیال می گذارد، جایی که باید یک سلسله آزمون را پشت سر گذارد (کمبل، ۱۳۹۲: ۱۰۵). این بخش شامل مراحل زیر است:

۱) جاده ی آزمون ها، ۲) ملاقات با خدا بانو، ۳) زن در نقش وسوسه گر، ۴) آشتی و یگانگی با پدر، ۵) خدایگان، ۶) برکت نهایی.

پ) بازگشت: این بخش سومین بخش از سفر قهرمان می باشد. پس از نفوذ در سر منشاء و با دریافت فضل و برکت از تجسم مذکر ومونث ... جست وجوی قهرمان به پایان می رسد، ولی اکنون این ماجراجو با غنیمت خود که می تواند زندگی را متحول کند، باید باز گردد (کمبل، ۱۳۹۲: ۲۰۳). بخش های این مرحله به شرح زیر است:

۱) امتناع از بازگشت، ۲) فرار جادویی، ۳) دست نجات از خارج، ۴) عبور از آستان بازگشت، ۵) ارباب دو جهان، ۶) آزاد ورها در زندگی.

۷. بحث و بررسی: تطبیق الگوی سفر قهرمان با رمان جایی که کوه بوسه می زند بر

ماه

۱- ۷. عزیمت

۱- ۱- ۷. دعوت به آغاز سفر

بخش عزیمت با دعوت به آغاز سفر شروع می شود. راه های متفاوتی برای آغاز ماجراجویی وجود دارد. یک اشتباه ساده که به ظاهر از سر اتفاق رخ می دهد باعث آشکار شدن جهانی نا شناخته می شود. شخص رابطه ای با نیروهای نا شناخته پیدا می کند که به خوبی از آن سر در نمی آورد (کمبل، ۱۳۹۰: ۶۰). این اشتباه از سر بی تجربگی برای مین لی اتفاق می افتد. حضور ماهی فروش که ماهی های قرمز می فروخت. ماهی های که به گفته ی ماهی فروش "شانس را به خانه هایتان می آورد" (لین، ۱۳۹۳: ۱۲). بطور کلی می توان گفت انگیزه ی قوی که باعث شد مین لی ندای دعوت را قبول کند، هنگامی بود که پدر و مادر مین لی فهمیدند، او یکی از دو سکه ای که تنها دارایی آنها بود را برای خرید ماهی قرمز خرج کرده، بسیار مورد سرزنش پدر و مادرش قرار گرفت. او به دنبال راهی می گشت که بتواند آنها را از فقر و تنگدستی نجات دهد.

۲-۱-۷. رد دعوت

مرحله رد دعوت در این داستان اتفاق نمی افتد. اگرچه مین لی به علت سن کمی که داشت و اینکه بدون اجازه والدینش خانه را ترک می کند در ابتدا دچار شک و تردید شد. او نمی دانست که واکنش پدر و مادر وی چه خواهد بود. "صبح که شد مین لی احساس کرد انگار سرش از افکار و نقشه های جورواجو به دوار افتاده است" (لین، ۱۳۹۳: ۳۶). اما برای بدست آوردن خوشبختی و سعادت برای خانواده و مردم روستا حاضر شد که این نافرمانی را بکند و بدون اجازه خانه را ترک کند.

۳-۱-۷. امداد رسانیان غیبی

این مرحله سومین قسمت از بخش عزیمت می باشد ولی بر اساس آنچه که در این داستان روایت شده است این بخش قبل از مرحله ی رد دعوت اتفاق می افتد. یکی از مزیت های سفر قهرمان کمبل در قابلیت جا به جای مرحله های هر بخش است. کمبل می گوید: "آنان که به دعوت پاسخ داده اند، در اولین مرحله ی سفر با موجودی حمایت گر رو به رو می شوند... طلسمی به رهرو می دهد که در برابر نیروهای هیولوشی که در راه هستند، از او محافظت کنند" (کمبل، ۱۳۹۲: ۷۵) در این داستان شخصیت

های به عنوان یاری دهنده به قهرمان وجود دارند که از ابتدا تا انتهای سفر یا او را همراهی و یا سخنان و راهنمایی های آنها به قهرمان کمک می کند که سفر را با کمی راحتی به انجام رساند، از جمله می توان به ماهی قرمزی که مین لی آن را خرید اشاره کرد ، هنگامی که مین لی می خواست ماهی را در آب رها کند ماهی به مین لی گفت چطور و چگونه می تواند به کوه بی پایان رود تا پیرمرد ماه را ببیند و سوال خود را از او بپرسد و برای رسیدن به آنجا به چه وسایلی نیاز دارد. یکی دیگر از این امدادگران ها را می توان اژدهای دانست که در مراحل سفر ملازم و همراه مین لی است.

۴-۱-۷. عبور از نخستین آستان

در این مرحله، قهرمان به تعبیر و گلر (وگلر، ۲۰۰۷: ۸۳) در مرز بین جهان مادی و جهان معنوی (و یا درونی) قرار دارد. در اینجا ندای دعوت شنیده شده و شک و تردیدها کم شده یا اصلاً از بین رفته و قهرمان آمادگی لازم را برای سفر پیدا کرده، اما هنوز مهم-ترین مرحله از حرکت وی باقی مانده و آن عبور از آستان می-باشد. در داستان جایی که کوه بوسه می زند برماه عبور از نخستین آستان زمانی اتفاق می افتد که مین لی بعد از پیاده روی طولانی به جنگلی می رسد و برای اینکه پدر و مادرش او را پیدا نکنند به درون جنگل وارد می شود. در بیشتر داستان ها و همچنین با توجه به نظر کمبل، قهرمان با یک همراه و یا یک نیروی مهربان که او را در سفر یاری می رساند آشنا و سفر خود را با وی پی می گیرد. در این رمان این نیروی همراه، بعد از ورود مین لی به جنگل به داستان وارد می شود. اژدهایی که مانند دیگر اژدهایان نمی تواند پرواز کند. او نیز با مین لی همراه می شود تا سوالش را از پیرمرد ماه بپرسد. در طول سفر این یار و همراه مین لی به یاری او می آید. در عبور از آستان نگهبانان آستان وجود دارند که مانع ورود قهرمان به جهان تجربیات نو می شوند. کمبل می گوید: "نیروهای نگهبان مرزها، خطرناک اند و روبه رو شدن با آنها مخاطره انگیز است" (کمبل، ۱۳۹۲: ۹۰). پس از ورود به جنگل، مین لی با اژدها همراه می شود و در ادامه مسیر این دو باید از جنگل هلو بگذرند. در اینجا دسته ای از

میمونها مانع ورود مین لی و اژدها به قلمرو خود که جنگل هلو است می شوند اما مین لی با تدبیری میمونها را که نقش نگهبانان آستانه را دارند فریب می دهد و از جنگل هلو به سلامت عبور می کنند.

۵- ۱- ۷. شکم نهنگ

آخرین مرحله از بخش عزیمت، شکم نهنگ می باشد. به تعبیر کمبل "گذر از آستان جادویی، مرحله ی انتقال انسان به سپهری دیگر است، که در آن دوباره متولد می شود و این عقیده به صورت شکم نهنگ، به عنوان رحم نمادین جهان است" (کمبل، ۱۳۹۲: ۹۶). ورود مین لی به جنگل هلو برای نخستین بار و به جایی که نمی داند به کجا ختم می شود، خوابیدن او در جنگل و صبح از خواب برخاستن را می توان ورود او به بُعد، بعدی سفر خود دانست که به جستجو و شناخت، نا شناخته ها گام بر داشته است. ورود مین لی به جنگل همان نماد شکم نهنگ است. این بعد از سفر او مافوق طبیعی است تا طبیعی. همان طور که کمبل می گوید "جهان برون و درون در حقیقت یکی هستند" (کمبل، ۱۳۹۲: ۹۸). جهان درون که همان جهان خدایان است بُعد فراموش شده ی جهانی است که ما در آنیم و آن را می شناسیم.

۲- ۷. آیین تشرف

۱- ۲- ۷. جاده ی آزمون ها

پس از عبور از نخستین آستان مین لی و اژدها وارد مسیری می شوند که پر از مخاطره و آزمون است. مین لی و اژدها یکی پس از دیگری ماجراها و مشکلات را از پیش پای خود بر می دارند تا کم کم به کوه بی پایان محلی که می توانند پیرمرد ماه را در آنجا پیدا کنند برسند. به گفته ی کمبل مرحله ی آیین تشرف، مرحله ای محبوب در سفر های اسطوره ای است (کمبل، ۱۳۹۲: ۱۰۵). مین لی در جاده آزمونها از جنگل هلو، جنگل تاریک، شهر مهتاب روشن، سرزمین صخره ای و روستای باران ماه می گذرد تا به کوه بی پایان برسند. در این بخش مین لی با بزرگ ترین ترس و آزمون خود "مرگ" روبرو

می شود. مین لی قبل از رسیدن به روستای نور ماه، با یک بیر غول پیکرسبز رنگی مواجه می شود که با حمایت همراه خود، اژدها این مانع را نیز از سر می گذرانند. در حقیقت مین لی در برخورد با بیر غول پیکرنوعی مرگ را تجربه کرد. تجربه ای که در آن مین لی دوباره متولد شد. تجربه ای که به او قدرت و نگرشی داد که سفر خود را با توانی مضاعف به انجام رساند.

۲-۲-۷. ملاقات با خدا با نو - زن در نقش وسوسه گر

در نظر کمبل منظور از خدا بانو مادر جهان یا بهتر است گفته شود به جهان و هر چه در آن است اشاره دارد. همچنین مراد از وسوسه زن یا خدا بانو، وسوسه های جهان مادی است. در این داستان ملاقاتی میان مین لی با خدایانو اتفاق نمی افتد، پس وسوسه ای نیز وجود ندارد. بنابراین این دو مرحله برای مین لی در این رمان رخ نمی دهد.

۳-۲-۷. آنتی و هماهنگی با پدر، پدر در نقش وسوسه گر

مراد از پدر، جهان یا خدای جهان است از آنجایی که قهرمان داستان، جایی که کوه بوسه می زند بر ماه، یک دختر نوجوان است، او باید به ملاقات خدا برود. در حقیقت منظور از ملاقات با خدا تکمیل آن بعد جدا افتاده از هر انسان است. کمبل بیان می کند که در حقیقت هر انسان دارای دو بخش نر و ماده بوده که حال این دو بخش از هم جدا شده اند و هر زن یا مرد به دنبال آن بخش جدا افتاده ی خویش است. اگر قهرمان مرد باشد، قهرمان با خدا بانو ملاقات خواهد داشت تا با رسیدن به او به یک انسان کامل تبدیل شود. در این داستان، قهرمان (مین لی) قرار است با خدا که منظور همان پیرمرد ماه است ملاقاتی داشته باشد. پیر مرد ماه نماد خدا در این داستان است که مین لی با رفتن به آسمان و محضر وی توسط پلی که خدا برای او مقدر کرده به آستان خدا وارد می شود.

در مرحله های که کمبل برای بخش آیین تشریف ذکر کرده است مرحله ای با عنوان پدر در نقش وسوسه گر وجود ندارد اما محقق لازم دانسته است که بخشی با این عنوان را در این مرحله بگنجاند.

هنگامی که مین لی به نزد پیرمرد ماه می رود، پیرمرد ماه به او می گوید که تنها به یک سوال او پاسخ می دهد. در اینجا پدر در نقش وسوسه گر ظاهر می شود. "می دانم که سوالاتی از من داری ... اما من فقط به یک سوال تو پاسخ می دهم. پس با حواس جمع سوالت را انتخاب کن!" مین لی از تعجب سر جا خشکش زد (لین، ۱۳۹۳: ۲۳۹). مین لی با دو سوال نزد پیرمرد ماه می رود، سوال نخست سوالی است که مین لی می خواهد از پیرمرد، در مورد راه رسیدن به خوشبختی خود و خانواده اش بپرسد و سوال دیگر که سوال اژدها است اینکه او چرا نمی تواند مثل اژدهایان دیگر پرواز کند. مین لی در حقیقت در یک دوراهی قرار می گیرد که کدام سوال را بپرسد سوال خودش یا سوال اژدها.

۴-۲-۷. خدایگان

این مرحله زمانی برای مین لی اتفاق می افتد که او سوال دوستش اژدها را بر سوال خود ترجیح می دهد سوالی که باعث شد مین لی رنج سفر را به جان بخرد و با سن کمی که داشت از خانه و کاشانه خود دور بماند. در حقیقت مین لی پس از ملاقات با افراد مختلف در این سفر به نوعی بیش و نگرش و پختگی دست پیدا می کند طوری که می توان گفت او به مرحله بلوغ فکری و ذهنی خود رسیده است. او آموخت که هر آنچه که در زندگی نیاز است را دارد. اما تا قبل از این سفر از آنها بی خبر بوده است. ملاقات با پسر یتیمی که تنها دارایی او یک بوفالو است، پادشاهی که گنجینه ی خانوادگی که پس از چند نسل به او رسیده است را به مین لی بخشید و مردم روستای مهتاب روشن که با تمام سخاوت خود از سر دست آستین لباس های خود کتی گرم برای او درست کردند. مهر و محبت خانواده، بخشندگی و سخاوت و از خود گذشتگی واژه هایی بودند که مین لی قبل از سفر در خود داشت و آنها را می توانست در پدر و مادرش پیدا کند اما غافل و بی خبر از آنها راهی سفر شد.

۵-۲-۷. برکت نهایی

آخرین مرحله از بخش آیین تشریف برکت نهایی است. کمبل بیان می کند: "برکت، به سادگی، سمبل انرژی زندگی است که بر اساس نیازها و احتیاجات هر مورد خاص، بر آن نازل می شود(کمبل، ۱۳۹۲:۱۹۶) همانطور که در مرحله قبل گفته شد، مین لی تجارب زیادی در این سفر کسب کرد. از طرفی هنگامی که در محضر پیرمردماه بود روی صفحه ی از کتاب سرنوشت کلمه ی "شکرگذاری" را دید، واژه ای که مین لی با توجه به نعمت های که پیش از سفر داشت غافل از آنها در پی خوشبختی راهی سفر شد. خوشبختی واقعی برای مین لی بودن در کنار خانواده است. "شور و شوق پدر و مادر...از درونشان بیرون زد... وای چه لذتی! سیل شادی مین لی را در خود غرق کرد! این همه شادی و سرخوشی، با ارزش تر از دستبند اژدهایی شاه، شیریت تر از هلوی باغ ملکه مادر زیباتر از الهه ی آسمان ها بود!"(لین، ۱۳۹۳:۲۵۶) به طور کلی در این سفر مین لی چند جایزه یا برکت بدست آورد: فهمید که چگونه دوست و همراهش اژدها می تواند پرواز کند، گوی سنگی که از پشت اژدها بر داشت و کمی بعد فهمید که این گوی گنجی کم نظیر است، هنگامی که با اژدها به خانه برگشت کوه جید از آمدن اژدها به نزدش خوشحال شد و تمام روستا و اطراف آن دوباره سبز و خرم شد، اما به طور کلی برکت نهایی همان کلمه ای بود که مین لی در ملاقات با پیرمرد ماه متوجه آن

می شود و آن شکر نعمت هایی است که فرد در زندگی دارد. "مین لی به صفحه ی باز کتاب روی زانو های پیرمرد ماه چشم دوخت ... پی برد که برای اولین بار می تواند آن کلمه ها ... یا در واقع آن کلمه را بخواند! چون فقط یک کلمه بود که چندین بار نوشته شده بود و آن کلمه این بود: شکر گذاری!"(لین، ۱۳۹۳:۲۴۱).

۱-۳-۷. امتناع از بازگشت و فرار جادویی

بعد از اینکه قهرمان برکت نهایی را بدست آورد، قهرمان با دو انتخاب مواجه می شود در جهان درون بماند یا اینکه سفر خود را به سمت جهان عادی از سر بگیرد. اگرچه جهان درون ویژگی ها و جاذبه های خود را دارد اما تعداد کمی از قهرمانان تمایل به ماندن دارند و بسیاری از آنان راه بازگشت را در پیش می گیرند و به نقطه ی آغاز سفر خود بر می گردند تا چرخه ی سفر خود را کامل کنند. در رمان جایی که کوه بوسه می زند بر ماه، مین لی نیز راه خانه را پیش می گیرد. پس مرحله امتناع از بازگشت برای وی اتفاق

نمی افتد. "در سومین شب، هنگامی که ماه نرم نرمک در آسمان پایین می رفت، اژدها سایه ی کم رنگی روی پل دید. با غرشی از سر شادی بالا پرید و آن سایه، رفته رفته، روشن و روشن تر شد. مین لی!!" (لین، ۱۳۹۲: ۲۴۷) از طرفی پس از حصول برکت نهایی مین لی بدون هیچ دردسری به سمت اژدها که در پایین پل به انتظار او ایستاده می رود. پس مرحله فرار جادویی نیز برای وی اتفاق نیفتاده است.

۲-۳-۷. دست نجات از خارج

کمبل می گوید: "ممکن است برای بازگرداندن قهرمان از سفر ماورایی اش، نیاز به کمک از خارج باشد" (کمبل، ۱۳۹۲: ۲۱۵). مین لی بسیار خسته شده واز طرفی دوست دارد هر چه سریع تر به نزد والدین و دوستانش بر گردد. در اینجا دوست و همراه او اژدها که حالا با بر داشتن گوی سنگی از پشتش، توانایی پرواز را دارد به کمک او می آید. مین لی سوار بر پشت اژدها راه خانه را پیش می گیرند.

۳-۳-۷. عبور از آستان بازگشت

شب هنگام برای نخستین بار مین لی خانه و کاشانه خود را ترک و از نخستین آستان عبور کرد و حالا نیز هنگام بازگشت به کوه بی ثمر شب همه جا را فرا گرفته است. کمبل معتقد است که این دو جهان یعنی، جهان الهی(درون) و جهان بشری (برون) را فقط به یک شکل می توان به تصویر کشید و از

هم متمایز نمود به شکل مرگ و زندگی، شب و روز (کمبل، ۱۳۹۲: ۲۲۴). پس برای مین لی این مرحله نیز اتفاق افتاده است.

۴-۳-۷. ارباب جهان و آزاد و رها در زندگی

این دو مرحله، مرحله های پایانی سفر قهرمان کمبل می باشد. محقق لازم دانسته است که این دو مرحله را با هم بررسی کند. بنابر نظر کمبل "هنر ارباب دو جهان، آزادی عبور و مرور در دو بخش آن است" (کمبل، ۱۳۹۲: ۱۳۷). گرچه شواهد زیادی بر تایید این دو مرحله در انتهای داستان وجود ندارد. اما می توان به مشاهدات مرد ماهی فروش که در انتهای داستان بار دیگر به روستای مین لی می رود اشاره کرد. هنگامی که مرد ماهی فروش به خانه مین لی می رود او را در حیاط پشتی خانه مشاهده می کند که روی صندلی کنار حوض ماهی های قرمز نشسته بود. "دختر جوانی روی نیمکتی کنار حوضچه ی کوچکی پر از ماهی نشسته بود. مهتاب، مانند آبشاری از طلا و نقره، بر همه چیز نور می پاشید... به خوبی پیدا بود که مین لی، بی خبر از آنچه در اطرافش می گذرد، غرق رویاهای دور است!...و به جایی که انگار کوه بر ماه بوسه می زند، تبسم می کند!" (لین، ۲۰۰۹: ۲۷۸). از طرف دیگر هنگام ورود مرد ماهی فروش به منزل مین لی، او تعداد زیادی از کودکان روستا را دید که در حیاط خانه مشغول بازی بودند. پدر و مادر مین لی نیز به گرمی از آنها پذیرایی می کردند. به طور کلی می توان گفت که مین لی تمام آن دل بستگی های دنیوی را رها کرده است دل بستگی های بی ارزشی که مانع دیدن واقعیت ها و زیبایی های زندگی است که مهم ترین آنها لذت کنار هم بودن است.

۸. نتیجه گیری

در این پژوهش به بررسی یک رمان کودک و نوجوان با نام جایی که کوه بوسه می زند بر ماه پرداخته شده است. رمان مورد مطالعه از دیدگاه اسطوره شناس، جوزف کمبل بررسی شد. و بر اساس یافته ها می توان نتیجه گرفت که این رمان به عنوان نمونه ای از ادبیات کودک و نوجوان قابلیت بررسی و تطبیق را با سفر قهرمان کمبل دارد. در این رمان سه بخش سفر قهرمان کمبل اتفاق می افتد. که از بخش نخست سفر (عزیمت) کمبل، تنها مرحله رد دعوت در این داستان وجود ندارد. در بخش دوم سفر (آیین تشریف) مراحل ملاقات با خدا بانو و زن در نقش وسوسه گر و همچنین در بخش سوم سفر (بازگشت) مراحل امتناع از بازگشت و فرار جادویی برای قهرمان داستان اتفاق نمی افتد. یکی از جنبه های مهم طرح سفر قهرمان کمبل انعطاف پذیری مدل سفر قهرمان می باشد به بیان دیگر همان طور که در داستان مورد مطالعه مشاهده می شود حذف یکی از مراحل سفر در روند روایت تاثیر نمی گذارد. از طرفی همان طور که پیشتر گفته شد روند سفر قهرمان در این رمان باعث تکامل شخصیت مین لی می شود به طوری که در انتهای داستان او دیگری را بر خود ترجیح می دهد و پس از پی بردن به اینکه او تمام آن چیزی که در پی آن بوده قبلا داشته به ارباب دو جهان بیرون و درون خود تبدیل می شود.

Abstract

In recent years children's literature is increasingly becoming popular. Children's novels can be considered contemporary mythic narratives usually depicting heroes on their quest. Therefore, the concepts of hero, hero's quest and the hero's character development have been widely discussed and formulated by the scholars. Among the scholars one can name Joseph Campbell who discusses monomyth and formulates the structure of hero's journey which is developed by other scholars and critics. Accordingly, the concern of the present study is to analyze the concept of hero's journey and to investigate how the process of hero's quest transforms the hero during the process of journey. To achieve this goal the study focuses on the novel *Where the Mountain Meets the Moon* analyzing the aforementioned concepts. The present study demonstrates that Grace Lin follows the structure and elements of mythic narratives to develop her hero's character in *Where the Mountain Meets the Moon*, also the researcher discusses how the passing of the quest's stages help the character to arrive to maturity and perfection which is the aim of the hero's journey.

Key Terms: children's literature, Grace Lin, hero, hero's journey, Joseph Campbell, monomyth

منابع

کمپیل، جوزف (۱۳۷۷) قدرت اسطوره، ترجمه ی عباس مخبر، تهران، مرکز. ----- (۱۳۹۲) قهرمان هزار چهره، ترجمه ی شادی خسروپناه، چاپ پنجم، مشهد، گل آفتاب.

لین، گریس (۱۳۹۳) جایی که کوه بوسه می زند بر ماه، ترجمه ی پروین علی پور، چاپ سوم، تهران، افق.

Campbell, Joseph, and David Kudler. *Pathways to Bliss: Mythology and Personal Transformation*. Novato, CA. New World Library, 2004. Print.

---. *The Hero with a Thousand Faces*. Novato, CA. New World Library, 2008. Print.

---. *The Power of Myth*. Apostrophe S Productions, Inc. 1988. Print.

---. Pil Cousineau, and Stuart L. Brown. *The Hero's Journey: Joseph Campbell On His Life and Work*. Novato, CA. New World Library, 2003. Print.

Lin, Grace. "Grace Lin: Home." *Grace Lin: Home*. Grace Lin. Web. 2012. 10 Apr.

<http://www.gracelin.com>

---. *Where the Mountain Meets the Moon*. Little, Brown and Company. 2009. print

Lukens, Rebecca J. *A Critical Handbook of Children's Literature*. Sixth Edition. Ohio: Addison-Wesley Educational Publishers Inc. 1999.

Vogler, Christopher. *The Writer's Journey: Mythic Structure for Writers*. Studio city, CA: Michael Wiese Productions, 2007. Print.

---. "A Practical Guide to Joseph Campbell's The Hero with a Thousand Faces". 2013

http://www.thewritersjourney.com/hero's_journey.htm#Practical

Hero's Journey in *Where the Mountain Meets the Moon*

by Grace Lin in the View of Joseph Campbell's

Hero's Journey

Nahid Amani¹⁴ (MA student of Islamic Azad University,
Faculty of English Language and Literature, Karaj Branch)

Dr. Ayoub Dabiri¹⁵ (Assistant Professor of Islamic Azad University, Abhar Branch)

---

¹⁴- sh.nahid.amani@gmail.com

